

ACC. N:R M. 16758:1-3.

Landskap: *Phäme* Upptecknare: *B. A. Larsson, Tjörnarna*
Härad: *L. Åsbo ö. Herrestad* Berättare: " " " "
Socken: *Höjä ö. Öja* Berättarens yrke: *lantbruk ö. folkskollärare*
Uppteckningsår: *1966* Född år *1871* i *Höjä*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Fruktar och bär i husbehovsodling och konsumtion. LUF 132
s. 1-3.

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16758:/

Frukter och bär i hushållet etc

Frukter och bär kommo med säkerhet till användning i vartenda hus. Även om det blott var ett litet obetydligt hem, så hade man likväl i allmänhet några äppelträd eller bäron- och plommonträd. De äpplen, som man odlade, kunna säkerligen delas i två grupper: sommar- och vinterfrukt. Om inte träden voro för höga och stora, plockade man gärna ned så många, som möjligt var, ty då man skakade ned äpplena, blevo de gärna stötta och dugde inte att gömma. På hösten, då äpplena voro nedplockade, brukade man skala dem och skära dem i bitar, som lades på en järnplåt, vilken sedan stettes i en bakugn, där de torkades för att användas till "äpelsoppa" under vintern. I ofantligt många fall skalade man äpplen och skar ut kärnhusen samt mosade äpplena och använde mosan tillsammans med mjölk till efterrätt.

Plommon och päron blevo --åtminstone rätt ofta-- uppätta efter hand, som de plockades eller skakades ner. Icke sällan

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

LuF 132

21/11-66

ACC. N:R M. 16758:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

konserverades päron och plommon. Päronen användes till efterrätt. Krusbär, vinbär och hallon kommo till användning på mångfaldigt sätt. Vinbär användes förnämligast till saft, medan hallon användes till sylt och saft. Under åren 1900-- 1906 var jag folkskollärare och kantor i Öja vid Ystad och var under den tiden en mycket stor hallonodlare. Jag sålde hallon för 20 öre litern, och likbäl gick summan ett år upp till över 159 kronor. I närvarande tid torde det ha varit omkring 600 kronor.

Smultronenvoro inte tillnärmelsevis så vanliga som de andra bären, men på många ställen hade man sådana. Gräddmjölk och smultron med socker dugde även de.

För 80 --90 år sedan voro apelsiner mycket sällsynta. Innan jag var 8 år hade jag aldrig sett någon apelsin. Det är, som kom mest till användning var lingonet, men det förekom endast i skogstrakter. Den första terminen jag var lärare, tjänstgjorde jag i Bleking och behövde köpa några lingon, Det var 5 liter. En gumma plockade dem. De voro mycket vackra. Jag

ACC. N:R M. 16758:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

frågade: "Hur mycket kosta de?" "Jaa" svarade gumman, "jag
kan inte gärna lämna dem billigare än 5 ör litern." "Nej," svarade
jag, "det förvånammig inte."

Krisbären blevo sedad de rensats, i de flesta fall stoppa-
de på flasor för att vid tillfälle användas som vinterföda: gröt
soppa m.m.

På inte så få ställen hade man hasselnötter i trädgårdarna.
Man hade ett par hasselbuskar, ~~koog~~ ^{och} de gävo i allmänhet god skörd.
Även valnötter förekommo, och i Öja hade jag 7 stora valnötsträd,
och lärarinnan hade 3 sådana. De gävo så duktigt med frukt, att
jag sålde valnötter för många kronor årligen.